

Wehner Tibor az *Új Forrás* jeles szerzői és szerkesztői személyiségei közé tartozott, s mint szerző tartozik ma is. A félszázadot megérő folyóirat szellemi arculatának maradandó hatású alakítói között tarthatjuk számon.

Szakmai és személyes legendaköre volt, van. (*Tapló* – alcíme szerint „kíméletlen művészeti napló” – könyvei [az 1996-tól 2016-ig terjedő időkről két óriás kötet: 2013., ill. 2018] összesen 1555 oldalon megerősítik ezt az

állítást.) Ez a legenda voltaképpen színtiszta valóság, s ekként nyomós jele az egyéniségnek. És – tegyük hozzá – munkássága, teljesítménye értékének is. A tehetség, a felkészültség, valamint a munka-megszállottság eredményének és igazolásának.

Csak hárman vannak mindössze a több száz szerző közül – az időfaktort hozva most ide –, akik már úgyszólván alapítóként ott voltak az indulásnál, és a mostanában (2017-2018-ban) futó lapszámokban is szerepelnek: Faludi Ádám, Tóth László és Wehner Tibor. Faludi 1969-től, az utóbbi kettő 1972-től. Tehát 49, illetve 46 éve! Ez már mégiscsak „történelmi” idő. Az *Új Forrás* repertóriumai (a harmadik kötet 2008-cal bezárólag, tehát az utolsó tíz év hiányzik: ezt már az érdeklődő kutatónak kell összeállítania) több mint 200 (kettőszáz) tételt regisztrálnak Wehnerrel kapcsolatban. Elképesztő nagy szám. S ez a jelenlét majdhogynem állandó. Legalábbis folyamatos. Ennek a számolgatásnak az a végeredménye, hogy a szereplések, a megjelenések számát tekintve W. messze az első az ÚFo-szerzők teljes mezőnyében.

A szombathelyi főiskoláról érkezett a tatai Kuny Domokos Múzeumba, s hamarosan jelentkezett az *Új Forrás*nál. (Kényszerűen magával hozta egyébként a még a főiskolán kiérdemelt „megfigyelt” státuszt – majd Tatán is kapott megfigyelőt –, de ennek fittyet hányva ő volt az egyik legeggyenesebben, legkeményebben fogalmazó szerző az *Új Forrás* háza táján: mintha a karaktere természetén túl ezzel is jelezni kívánta volna, hogy azért sem fél. (Pedig ijesztgették eleget. Persze ő is másokat.) Már korán kiderültek róla a jellegzetes „wehnerizmusok”. Mint például: elsőrangú felkészültség, pontosság, a dolgok halálosan komolyan vétele, makacs ragaszkodás szakmai ideáihoz, elképzeléseihez, világosság, szellemesség, stílusérzék, szúrós színesség, szívósság – és kíméletlenség. Így – s még mi mindennel együtt – lett ő a „W. T.” (Később a dedikációiban és aláírásaiban már csak W.)

1972-ben (24 évesen) jelent meg az első cikke az *Új Forrás*ban: *Jel 1971-72* címmel, azaz a Komárom megyei képzőművészeti alkotócsoport

Monostori Imre 85

W. T. ÉS AZ ÚFO

(*Kíméletes válogatás*)

(Brém, Kerti, Kóthay, Krajcsirovits, Végyvári I.) munkásságáról szóló híradás. (2. sz.) S továbbra is megyei képzőművészek: a tatai Dobroszláv Lajos festőművész (1973/1.); az esztergomi születésű szobrászművész, Vörös Béla (1975/3.); majd szép esszé a tatai Kerti Károly gyűjteményes kiállításáról (1976/1.); s beszámoló a tatai születésű Zilahy György festőművész itthoni emlékkiállításáról. (1976/3. (Zilahyról 1985-ben könyvet jelentetett meg.) Vitatkozik is – természetesen – közben: például a megye képzőművészeti életéről (1973/2), illetve röpiratot ír a vizuális nevelésről (1977/1.) A csoportos tárlatok közül figyelemmel kíséri többek között a Komárom megyei képzőművészek tárlatait (1977. első félév: 1977/2.); a Vaszary János-tanítványok kiállítását. (1978/2.) Válságot konstatálván „feljegyzést” készít Komárom megye képzőművészetéről a tavaszi tárlat apropóján (1979/4.), melynek végén rezignáltan jegyzi meg: „De mit tegyünk, ha örömmünk egyáltalán nincs, és vigaszunk is csekély?” Nem sokkal később a képzőművész szövetség (melynek egy időben regionális titkára, később az írószövetség megyei szervezetének titkára is volt) észak-dunántúli tárlatáról keveredik vitába. (1980/5.)

Az első igazán harapós kritikája és elutasítása az *Új Forrás*ban egy köztéri műalkotásnak szolt: a Tata egyik exponált terén fölállított *Szövönő* című Kallós Viktor által alkotott szobornak. (*Egy orosz szobor körüljárása (és körüljárhatóságának nehézségei)*. (1978/1.) Ez a visszhangos köztériszobor-elemzés a *kíméletlen* véleményfogalmazások *Új Forrás*beli nyitánya. Minden rokonszenve és elismerése viszont Melocco Miklóse, a tatabányai Ady-szoborért. (1979/1.) Magabiztos és szakmailag jól alátámasztott ítéletek ezek: W. T. már korán megtalálta a reá mindmáig jellemző kritikai, de éppígy az elismerő-dicséző hangot és hangulatot – s éppen ezzel a képességével (és írni tudásával) adott új szint sőt új szemléleti jegyeket az *Új Forrás* művészeti arculatához. (Segítette ebbéli tevékenységét, hogy a hetvenes évek végétől a folyóirat már hatszor jelent meg évente, s hogy Payer István főszerkesztő bizalmát és védelmét élvezte.)

Wehner *Új Forrás*beli első évtizedének talán legnépszerűbb (mindezenre a legmeghittebb) rövidcikk-sorozata (Varga Edit szép fotóival) a Komárom megye félig-meddig elfelejtett vagy (és) elhanyagolt műemlékeinek, illetve ezek egyes részleteinek az emlékezetben tartását és (újra)bemutatását szolgáló nagy ívű programja. (Ebben a hosszú, több évre elnyúló sorozatban jelenik meg mindahány alkalommal a W. T. névvédjegy.) Csak föl soroljuk ezeket a tömören, lényegre törően bemutatott nevezetes helyeket, műemlékeket. Tehát: Majk (1974/1.); a tatai Kálvária kápolna (1974/2.); a Nepomucenus malom homlokzata (1974/3.); fotósorozat a tatai malmokról (1974/3.); a neszélyi református templom (1976/1.); Vértesszentkereszt (1976/2.); Várgesztes vára (1976/3.); a tatai múrom (1977/1.); a bajnai

kastély (1977/3.); a Vaszary-villa Tatán (1978/2.); az esztergomi régi megyeháza (1978/3.); Vitézy vára (1979/2.); a Fellner-féle tatai vágóhíd (1980/1.); Schwaiger Antal tatai szobrai (1980/2.); a tatai Kiskastély (1980/3.); a száki templom (1980/4.); a rédei kastély (1980/5).

Összefoglaló munkája a *Tatai szobrok, emlékművek, emléktáblák* 87 1980-ban jelent meg önálló kötetben. S egy meglepetés: első szépirodalmi kötete, *A japán tűzoltók* című prózakötet úgyszintén 1980-ban. (Kritikát erről a kötetéről az 1981/1-es számunkban hoztunk Makai Tóth Máriától.)

Figyelmet keltett a megyében (s nyilván azon túl is) Wehner *Új Forrás*-beli interjúja (Kádár Péter, a megyei lap munkatársa volt a kérdező): *A két Wehner* címmel. (1982/3.) Az itteni portréfénykép W.-ről Michelangelo nagy szakállú Mózes-szobrára emlékeztet. (Csak éppen keresztbe vetett lábakkal ül, szemüveget visel és – alighanem – cigarettázik.) Éppen egy munkaügyi perének folyamata közepette éri el a riporter. A beszélgetés mindkét részről provokatív. W. sértett és elégedetlen. Elsősorban írónak tartja magát (ellenben az *Új Forrás* – azaz, mint mondja, Sárándi József, a szépirodalmi szerkesztő – nem közli.) W. kimért, távolságtartó, magányos. A művészettörténet szakot végzi Budapesten nappali tagozaton. Az irodalmi élet meg nem értését ostorozza. Végül finoman kitessekel a riportert múzeumi szobájából. E szokatlan folyóiratbeli beszélgetést követően ugyanabban a lapszámokban viszont *A preszcénium-páholy: félig. (Magyar színházi tanulmányok, befejező rész)* című próza következik Wehnertől. Ilyenformán, egymás mellett a két Wehner nem szokványos jelenség. Nem véletlenül kapta szárnyra az olvasói érdeklődés. (*A preszcénium-páholyt* később a tatabányai színház – Éless Béla – is bemutatta.) S az 1983/1-es és 2-es számban már jut hely (olykor-olykor máskor is) a meghatározhatatlan műfaji besorolású Wehner-prózáknak, „szövegeknek” is.

Wehner második évtizede az *Új Forrás*nál elméleti írással kezdődik: a groteszk elszaporodását és funkcióját elemzi (1983/5.), majd két bensőséges és szakszerű interjút készít az esztergomi Végvári I. János és a dömösi Novák Lajos festőművészekkel. (1983/6; 1984/2.)

Ezeket a jelenléteit (s egy-egy prózáját) követi egy újabb, provokatív figyelemfelkeltő, köszöruilt nyelvezetű hosszabb szaktanulmány a magyarországi Lenin-szobrokról. (1984/4.) Ez a W.-írás is *kíméletlenül* pontos és metszően éles. A hiteles köztéri Lenin-szobor – mondja – az utóbbi négy évtizedben – számos ok következtében – nem született meg Magyarországon. A hetvenes évek közepén két alkotás számíthatott volna áttörésre: Varga Imre mohácsi (egy óriási lobogó zászló díszítette lépcsőn zsebre tett kézzel lefelé jövő, sapkás Lenin) és Vígh Tamásnak a tatabányai, a járósinten nagykabátban

áldogáló Lenin-szobra. Az előbbi általános szakmai lelkesedés fogadta. Wehner azonban *közel megy* (előlről, hátulról és alulról is) a műalkotáshoz és megdöbbenő hibákat fedez föl. (Például hátulról: „Ha a lépcső felfelé nem vezet sehová, akkor viszont *honnan* ereszkedik lefelé?” Egyenesen groteszk továbbá, hogy (előlről) a Lenin-alak mozduló bal lába nem fér el a lépcső előtt: emiatt a lépcsőt fél körben be kellett vágni, helyet csinálni a láb sarkának. S mindezek a kritikus pontok és szobrászi problémák fényképekkel vannak bizonyítva, a részletek kinagyítva. (Nem jár sokkal jobban a tatabányai földön álló Lenin-szobor sem: itt a szoborkompozíció, valamint a melléje épített architektúra kapcsolatának megoldatlansága a kritikus szerző fő problémája.)

Az 1985/1-es számban indítja el Wehner újabb nagy igényű sorozatát, melyben hosszabb távon, folytatólagosan tervezi megírni Komárom megye élő képzőművészeti krónikáját. Nagy feladat, rengeteg utánajárással, töredéssel. Két évet teljesít, tizenkét közleményben. (1985/1–1986/6.) („Jutalmul” egy szellemes prózai szövege is megjelenik: *Ragacs*. 1985/3.)

Közben egy újabb nagy (alapos és kritikus), jól illusztrált tanulmány: „*Hirdessük, itt nem boldogul más...*”: *Az alkotó ember ábrázolása a felszabadulás utáni köztéri szobrászatunkban*. (1986/4.) Pontos szakszerűség jellemzi ezt az írását is. És – ami külön jótétemény efféle írások esetében –: ennek a munkájának is érthető, sőt élvezhető minden sora. Majd három beszélgetés következik: az utolsó interjú Kerti Károly tatabányai grafikusművésszel (1987/2.), továbbá „borongós impresziók” Nausch Géza ötvös- és kovácsművész tatabányai műhelyében. (1987/4.) (Ugyanebben a számunkban illusztrált kritikát hozunk [Nagy Lajos újságíró kollégánk tollából] Wehner új könyvéről, akkori talán legkiérleltebb szakmai fő témája, a köztéri szobraink világáról.) A harmadik szóban forgó interjú a tatabányai Varkoly László festőművésszel készült. (1987/5.) Elemző tanulmányban tárta fel továbbá az akkor még csodabogárnak számító, szintén tatabányai, szoborgépeket készítő Lois Viktor „különös szobrászata” világát (1987/6).

Már szerkesztőtársként működünk együtt ebben az időben: hivatalosan is ő a művészeti szerkesztő. Ezt csak a rend kedvéért jegyzem meg, mivel Wehner addig is függetlenül, szabadon és önjáró módon tervezett és hozta-küldte a csaknem mindig hibátlan kéziratait, igényes fotóit, illusztrációit, műmellékleteit. S ettől kezdve szakmai kollégáinak is elsősorban rá kellett figyelniök. (Jóváhagyása vagy tudomása nélkül nemigen kerülhetett művészeti cikk, tanulmány, se kép a lapba.) Itteni szerepe tehát meghatározó volt: a szokatlanul erős képző-, ipar- és építőművészeti (ld még a W. által becsült kollégáinak szerepét is), valamint filmművészeti (ld Pörös Géza mint szintén önjáró munkatárs teljesítményét) sodrásával a szóban forgó időkben az irodalmi folyóiratok körében az *Új Forrás* bizonyára az élmezőnyben volt.

(Wehner sem maradt ki természetesen a szerkesztőségi nívójutalmazottak köréből: 1987-ben őt is díjaztuk.)

1988-ban újabb megyei – ezúttal építészetkritikai – sorozatot indít: *Épületek a múltnak?* főcímmel (és kérdőjellel). Az első téma a frissen átadott tatabányai A Közművelődés Háza épülettömbje volt. Részletes és gondos kritikai elemzés után a szarkasztikus befejező mondatok ezek: „A panelváros Tatabánya megépítette panelkultúrházát. A városszerkezetben, a városképben A Közművelődés Háza – sajnos – nem vált idegen testté.” (1988/1.) Szépen kiemeli viszont az almásneszmélyi baptista kápolna építészeti értékeit (2. sz.), majd egy tatai lakóház építészeti anomáliáiról értekezik. (3. sz.) Figyelmünkbe ajánlja a Makovecz Imre tervezte, az M1-es autópálya melletti (egykori) Laczházy vendéglőt (4. sz.), majd az esztergomi MSZMP-székházról állapítja meg, hogy az bizony „jellegtelen, fantáziátlan épület”. (5. sz.) Az oroslányi Széchenyi utcai sorház körül látszólag minden rendben van, éppen csak a tervezői, építészeti fantázia hiányzik. (6. sz.) Az 1989-es évfolyamunkban Tóth László szerkesztőtársunkkal közösen W. új sorozatot kezd: szépíró képzőművészeket és a képzőművészet valamely ágával is próbálkozó vagy azt művelő költőket, írókat mutatnak be. (A sorozat a következő évfolyamban is végigfut.)

A kilencvenes évek eleje hozza meg a szépíró, azaz a *másik Wehner* viszonylag rendszeres szereplését az *Új Forrás*ban. S hosszú évekig tart ez a különleges prózaszereplés. Rendhagyó is, mivel most sem tudnám besorolni semmilyen skatulya négyzetébe. Legfőlőbb azt mondhatom róla: próza W. T. módra: ötletdús, szellemes, kihívó, szabálytalan, „abszurd”. Élvezetes olvasmány szinte mindegyik. Megmarad persze az „egyik” W. is: elméleti-ideológiai és gyakorlati tájékoztatót ad például az 1945 utáni „hazugság emlékművei”-ről. (1990/4.) Ám politikai paródiaíróként is jeleskedik: *Kétszázhusz volt, sejtelmes vörös fény. (Magyar iparművészeti tanulmányok. 1990/5. Ld még : Kis magyar dizájn. Irodatechnika, nyilvántartás. 1991/10.)*

Négy év után újra az építészetileg rossz hírű tatabányai A Közművelődés Háza került Wehner tollának hegyére: indulatos és szerteágazó, ám eredménytelen levelezésbe kezd a közvetlenül a ház elé rondított és évekig ott csúfodó üzleti bodega eltüntetése érdekében. Az eset fölháborító volt, a nyilvánosságra hozott dokumentumok szokatlanul kínosak. Oly annyira, hogy ez a W.-riport-dokumentum valódi sajtó sztori lett. (És persze növelte az ÚFo rangját és hitelességét.)

Az „Új Forrás Könyvek” sorozatban két prózakönyvét jelentettük meg: *A babaszemfestő pillantása* 1991-ben, a *Szigorúan tilos a fűre líz* 1996-ban látott napvilágot. A megye művészeti életéről más kiadóknál önálló gyűjteményekben

is értekezett. (*A hetvenes-nyolcvanas évek. Vonások a Komárom-Esztergom megyei művészek arcképeihez.* [1991], Kollár György [1993], *Tata-veduta* [1994]).

Helyszíni, illusztrált tudósításban számol be (mint szakmailag is érdekelt) a sevillai világkiállítás Makovecz Imre tervezte magyar pavilonja vonzó tulajdonságairól (1992/4.), majd itthoni konferencia-előadás következik: *Tatabánya és művészete. Negyvenöt év tendenciái* címmel. (1993/1.) Egy-egy szépirodalmi írása is felbukkan (1991/4., 1992/6.) Terjedelmes összeállításban összegezi Gadányi Jenő, a jeles modern magyar festőművész teoretikus munkásságát, és szól megyei kapcsolatairól. (1993/3.) Ugyancsak egy megyei – bár egészen más – vonatkozás: satirikus élű kritika (ezúttal már az összmunkásságáért Munkácsy Mihály díjjal kitüntetett szerzőnktől) egy Komárom megyét bemutató fotóalbumról, melynek szerzői valójában „rút, durva, agresszív erők által mozgatott valóságot hazudnak széppé, valószínűtlenül színéssé, kiegyensúlyozottá”. (*Komárom-Esztergom megyében sohasem esik az eső.* 1993/4) És újra Tatabánya: a szinte elfogyhatatlan rendezetlenség, ötlettelenség, rossz döntések sorozata művészeti, építészeti ügyekben: az Ady-szobor hányatott sorsa, A Közművelődés Háza otromba falfestményei, a csúnyán elrontott Turulszobor-rekonstrukció, a bányai emlékműterv önkényes kiválasztása, a jó hírű Kernstok Terem megszüntetése. (1993/6.) Meleg hangon szól viszont Dorog új főtéri emlékművéről. („*Kardból kaszát*”. 1994/1.)

Különlegesen tematikus lapszámunk az 1994/5-ös: „Mű-vész” címmel, Wehner (az összeállítás fő dajkálója) itt *Az avantgarde művészet hivatalossá válása* című konferencia-tanulmányával szerepel. Majd interjút készít az esztergomi Mújdricza-fivérekkel az építészet egyes kérdéseiről és saját munkáikról. (1994/8.) Ugyancsak szakmai interjú a Nagy Gábor Mihály szobrászművésszel, majd Szemethy Imre grafikusművésszel, Sárkány Győző grafikusművésszel készített beszélgetés. Külön érdekesség a Barabás Márton-interjú tatabányai pannójáról (1995/1., 1995/10., 1996/1. 1997/8.) Sorolhatnánk még a cikkeket, írásokat: Wehner különleges munkabírási (és minőségi) szerző-szerkesztő. Majd egyszer csak újra egy csalafinta próza (*Truvály*, 1995/5.), s utána is egy-egy. (1996/1.) Prózaversek is jönnek, s ugyanitt Kovács Lajos szerkesztőtársunk finom, okos elemzése olvasható W. prózaszövegeiről az addig megjelent három szépirodalmi kötete alapján. (1998/1. (Figyelünk tehát a *másik* Wehnerre is.)

A *Tapló: Kíméletlen művészeti napló* az *Új Forrás* 1997/1-es számában vette kezdetét, és folytatódott egész éven át. Ezzel párhuzamosan megmaradt „megyei” szerzőnek. (*Országos emlékmű felmérés. Komárom-Esztergom megyei metszet.* 1997/5.) Egyik nagy szívügyének, a tatabányai Ady-szobornak újra-avatásán mondott beszédében élesen szól az egykori keservekről (1997/8.), s kacagtató gúnyiratban elmélkedik az itteni múzeum előcsarnokában egy

szekrény tetején elhelyezett cukorból készült Turulmadárról (1998/4.) Másfelől: a számos nem helyi képzőművésztől írt bemutatása, közelebb hozása tagadhatatlanul tágítja az olvasói horizontot, s talán a hangsúlyokat is módosítja: a megyei, helyi aktualitások megyén kívüli, „országos” kitekintés elé (mögé) kerülnek. De ugyanígy figyel a kitűnő esztergomi művészettörténészt, Dévényi Ivánt idéző emlékkönyvre is. (2000/2.) Miközben verset közöl (2000/5.), illetve esszét a városi terek vizualitásáról. (2000/10.) Közben kisprózákat. (1999/4.)

91

Az új évezredben, a 2001-es évfolyamban impozáns beszélgetéssorozat következik festőművészekkel (képzőművészekkel) *művészetünk átlapotáról*: Deim Pállal, Kecskeméti Kálmánnal, Gerber Pállal, Paizs Lászlóval, Radák Eszterrel, Gaál Józseffel, Bodóczy Istvánnal, Pázmándi Antal keramikusművésszel, Varkoly Lászlóval, Barabás Mártonnal. (1–10. sz.) Ez a tíz részből álló átfogó és rendkívül érdekes sorozat az egyik legfontosabb Wehner-teljesítmény az *Új Forrás*ban: valóban tükröt tart... Majd „szocreál” és „posztzocreál szövegek” jelennek meg tőle (2003/3.), aztán néhány kortárs festőnk tájértelmezésének értelmezési kísérletei (2003/7), ezt követi egy elméleti írás a művészcsoportok, művészeti iskolák értelméről (2003/10.) Aztán... újabb keletű dohogások/dühöngések köztéri szobrászatunk bornírt dolgairól. (2004/9. Például: „a Gellért téren, ahol fejem felett az oly könnyedén szabadság-szoborrá átalakított, egyébként brutálisan átfaragott szovjet hősi emlékmű főalakja lengeti az ominózus pálmaágot, a hegyoldalból egy milleniumi lósegg köszönt rám – Kő Pál hihetetlenül rosszul környezetbe illesztett *Szent István*-szobrának ló-hátulja [...]”). És még mindig a köztéri szobrok: W. összeállította a „magyar szobor-toplistát” (azaz mely személyekről készült a legtöbb szobor ország-szerte) – megfelelő kommentárokkal. (2005/2.) Továbbra is szemlézi, értékeli a megyebeli és az azon kívüli kiállításokat (2005/10), művészettörténeti érdekességű könyveket mutat be (a 2006/1-es számunkban két írásában is), elének tárja *Tatabánya szobor-tükrét*: hogyan váltotta le (ha ugyan ez olyan egyszerű) a múlt köztéri alkotásait a közelmúlt s a jelen, s jól váltotta-e le? (2006/2.) Majd ismét szemnyitogató képzőművész-bemutatók: *Három szobrász: Kocsis Miklós, Diénes Attila, Toldi Miklós*. (2006/9.); *Három festő* (Bánsághy Tibor, Oroszy Csaba, Wagner János). (2006/10.) Szemhatár tágítónak tekinthető *A jelenkori gödöllői textil* című tanulmány is. (2008/3.) Itthoni témák: *Szunyogh László szobrászművész új kisplasztikáiról* (2007/2.), Lévai Ádám grafikusművész budapesti kiállításáról (2007/5.), Kammerlohr-Kováts László alkotásairól. (2007/6.) S tovább egy régi úton: a hatvanéves város konferencia-előadása: *Félbemaradt építészeti és szobrászati térfoglalás*

Új Forrás 2018/7 – Monostori Imre: W. T. és az ÚFO
(Kíméletes válogatás)

Tatabányán az ún. ötvenes években. (2007/9.) Aztán: *Ceruza, fény: Varga Ben-
csik József és Sipos Marica kiállítása Tatabányán.* (2008/5.) Ám Komárom, Esz-
tergom, Tata, Dorog és Keszthely sem marad ki a képzőművészeti szemlékből.

Vagyis: Wehner sok helyütt ott van továbbra is, ahol érdemleges kép-
92 zőművészeti vagy ezzel rokon események történnek.

Vérbelien wehneri, terjedelmes dolgozat a magyarországi köz-
terekről *eltűnt* (ellopott, lerombolt, felrobbantott, ledöntött, kicserélt, eltá-
volított, stb.) szobrok története. (2008/10.) Alighanem a szóban forgó
évtized egy másik csúcsa ez a munkája az *Új Forrásban*. Szépen igazodnak
egymáshoz a 2009/3. számunkban közölt lírainak is mondható, tatai ihletésű
szépirodalmi szövegek, valamint az esztergomi Kaposi Endre festőművész
visszapillantó kiállításáról írott esszéje. Ugyancsak reprezentatívak a három
tatabányai fotográfus (Szamódy Zsolt, Tarjáni Antal és Tatai Tibor) kiállítá-
sáról írt reflexiói. (2009/9.) 2010-ből két publikációt jegyezhetünk fel Weh-
nertől: beszélgetéseket Kárpáti Tamás festőművésszel és Végh Attila költővel.
(2 sz.), valamint az újra fölfedezett, Bajon élő Muzsnay Ákos festőművésszel
(8. sz.) Ugyanakkor kritikai írást közlünk Szokolczay Lajostól a *Modern ma-
gyar szobrászat 1945-2010* című kötetéről. (2010/8.)

A folyóirat történetében ez az időszak a régi szerkesztőség viszonylag békés
felbomlása, és az új szerkesztők megjelenései, belépései. Wehner ettől kezdve
már nem szerkesztő, de változatlanul támogatja a lapot.

Az *Elveszett terek* című építészettörténelmi esszéjében az esztergomi Szé-
chenyi tér szakszerűtlen rekonstrukcióval tönkretett állapotát mutatja be a
már jól ismert csípősen kritikus W.-hangfekvésben (2011/3.); az *Árpád-szab-
vány* pedig a Tatabánya alig létező főterére telepített Árpád vezér komikumba
fulladó egész alakos bronz szobrát, illetve az alkotó és a megrendelő hiába-
való ellengyőzködési folyamatát hozza elének. (2012/4.) Majd két esztergomi
művész, apa és fia: Balla András fotóművész és Balla Gergely grafikusművész
dorogi kiállítását szemlézi. (2012/9.) Visszatér (újra és újra) a tatabányai
köztéri szobrok történetéhez, leltároz, új, illetve eltűnt alkotásokat keres,
szakszerű és megbízható szoborkatalógust sürget. (*A Turul alatt*. 2013/7.)
Kárpáti Tamás festőművészről ír, majd a kisbéri származású Hérics Nándor
képzőművésszel beszélget. (2017/4. ill. 2018/4.)

Már nem meglepő jelenség a jelzett periódusban a szépíró Wehner elő-
térbe kerülése az *Új Forrásban* (is). Jelentős esemény a *halálversek – halál-
rajzok* című (Kovács Péter grafikusművésszel közös) kötete [2013] az „Új
Forrás Könyvek” sorozatban [bemutató A Vértes Agorájában: 2014. ápr. 15.]
– Később vettem a bátorságot és megpróbáltam megfogalmazni róla egyet s
mást [*Hitel*, 2016/2. Nem éppen eredeti, ám – szerintem – találó summáza-
tom: „W. ördögien jól ír”.]. Kisebbségi-nagyobb megszakítással sorozatban

jönnek a W-versek és -rövidprózák. (2013/2., 2016/2., 2017/2., 2017/4., 2018/4.) Ezek valóban rövidek, szellemesek, meghökkentők, gazdag nyelvi és gondolati leleményekkel.

2018 nyarán tehát ekként állunk W.-*Új Forrás*-ügyekben: eddig és ide jutottunk 1972 tavasza óta. Wehner (néhány szintén kitűnő iteni, megyei és az általa toborzott nem megyei kollégája maga mellett tudásával és szakmai teljesítményeivel kiegészítve) erőteljes dokumentáló alkatával és hozzáértő, elemző igényességével, valamint szakmai szigorával sokat tett a kortárs Komárom (-Esztergom) megyei művészeti helytörténet és helyismeret alapjainak megteremtéséért. Mégpedig oly módon, hogy gazdag és színes „országos” keretekben tudta elhelyezni a megyeit, a helyit. Nem utolsó sorban az értékek és az értéktelenségek, sőt szakmai ostobaságok (ez utóbbiakat nem egyszer könnyörtelen, ld. „*kíméletlen*”) napvilágra hozásával, kontrasztos bemutatásával. Mint sajtótes tehetségű, karakterű és hangú szépíró, pedig az *Új Forrás* szerzői körében az egyedül értékeket teremtők között kell elhelyeznünk.

93
Új Forrás 2018/7 – Monostori Imre:
W. T. és az ÚFO – (Kíméletlen válogatás)

